

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XVI: 2018

Nr 5 (543)

Data odczytu: 24.01.2018 r.

Data wydania: 24.01.2018 r.

=====

1090. spotkanie

Janusz Hinz

Tadeusz Rauchfleisz

Ziemowit Maślanka (1924-2015) wspomnienie

Pan Ziemowit Maślanka urodził się w początkach młodej państwowości polskiej w dniu 3 maja 1924 roku w miejscowości Witosówka pow. Trembowla, w woj. Tarnopolskim, na terenach wschodnich II Rzeczypospolitej. Do 1939 r. ukończył szkołę powszechną i dwie klasy gimnazjum w Trębowli. Wybuch wojny gwałtownie przerwał spokojne dzieciństwo i byt jego rodziny. Jako młody chłopak

w 1940 roku został przesiedlony w głąb Rosji nad jezioro Onega, gdzie pracował do 1945 roku jako robotnik leśny w tajdze. Był tam drwalem, robotnikiem w tartaku, następnie blacharzem i krótko rachmistrzem. Ten czas wspominał potem jako ciężkie doświadczenie, wpływające na całe jego dalsze życie.

Po wojnie kontynuuje edukację na Pomorzu. Kończy w 1949 roku liceum pedagogiczne w Kwidzynie. A w dalszych latach Studium Nauczycielskie biologii i Studium zaoczne historii. Następnie odbył studia wyższe na wydziale humanistycznym UMK w Toruniu. Do Radzyna Chelmińskiego przeprowadził się

w roku 1949 i z dniem 1 września podjął pracę w Szkole Podstawowej w Radzynie Chelmińskim jako nauczyciel. Od początku pobytu na terenie Radzyna Chelmińskiego stał się wielkim miłośnikiem miasta i jego okolic. Miłość do Małej Ojczyzny przejawiała się poprzez pracę społeczną. Pan Ziemowit Maślanka oprócz pracy pedagogicznej poświęcał wolny czas pracując jako społeczny opiekun zabytków. Przez 35 lat był nauczycielem biologii, geografii i historii. Znajomość języka rosyjskiego sprawiła, że uczył również tego przedmiotu. Absolwenci radzyńskiej szkoły pamiętają go także z zajęć praktyczno-technicznych. Opowiadania i wspomnienia jego uczniów oraz współpracujących z nim nauczycieli kreślą obraz nauczyciela wyjątkowego. Nauczyciela, który bardzo poważnie traktował swoje powołanie i był wspaniałym wychowawcą. Zawsze uważny, dokładny, zatroskany o rozwój dziecka a jednocześnie bardzo energiczny, przepelniony entuzjazmem pedagogicznym i poczuciem humoru. Starsi absolwenci wspominają własnoręcznie przez niego wykonane pomoce dydaktyczne: młyn wodny, akwaria, terraria, ilustracje, makiety, plansze. Z dumą i rozrzewnieniem wspominają prace społeczne przy upiększaniu miasteczka i działalność w szkolnym kole PTTK. Przekazał swoim uczniom wiele; nauczył ich wytrwałości, zaangażowania, pracowitości, bezinteresowności. Nauczył szacunku do drugiego człowieka. Dał przykład pozytywistycznego patriotyzmu.

Swoje powołanie pedagogiczne Pan Ziemowit Maślanka pięknie dopełniał pasją historyczną i społecznikowską. Cały swój wolny czas poświęcił badaniu historii Radzyna Chelmińskiego i okolicy. Zapoczątkował wiele badań historycznych i archeologicznych, publikował prace popularnonaukowe, wykonywał herby miast, tablice pamiątkowe, budował pomniki, inicjował budowy ulic oraz nadanie im nazw. Był społecznym opiekunem zabytków i wielokrotnie wybieranym radnym miejskim. Stał się legendą i symbolem Radzyna Chelmińskiego. Osiągnięcia jego społecznikowskiej pracy są nie do przecenienia. Dla wielu mieszkańców gminy odkrył ich własną Ojczyznę. Pokazał jak bardzo Radzyń Chelmiński godzien jest tego, by go pokochać i być dumnym z jego wiekowej historii.

Z okazji 725-lecia nadania praw miejskich Radzynie Chelmińskiej wykonał i umieścił na frontowej ścianie gmachu Prezydium Miejskiej Rady Narodowej trzy tablice. Pierwszą z herbem miasta i datą nadania praw miejskich. Na drugiej tablicy przedstawiającej herb Ziemi Chelmińskiej Pan Ziemowit Maślanka umieścił datę 4 luty 1454 r. Jest to

data wypowiedzenia posłuszeństwa Krzyżakom. Na trzeciej tablicy z godłem państwowym wpisał datę 26 stycznia 1945 r., czyli dzień wyzwolenia Radzyna Chelmińskiego spod okupacji hitlerowskiej.

Z inicjatywy Pana Ziemowita Maślanki w 1961 r. rynek w Radzynie Chelmińskim otrzymał nazwę Placu Towarzystwa Jaszczurczego z okazji 550. rocznicy śmierci Mikołaja z Ryńska.

W dniu 5 marca 1966 r. podjęto decyzję o wybudowaniu pomnika ku czci 47 zamordowanych przez zbrodniarzy hitlerowskich obywateli polskich. Pan Ziemowit Maślanka był nie tylko członkiem ośmioosobowego Komitetu Budowy Pomnika, ale przede wszystkim autorem projektu pomnika, którego uroczystości odsłonięcia odbyły się 15 maja 1966 r.

W latach 70. XX w. Pan Ziemowit Maślanka bardzo aktywnie uczestniczył w przekazywaniu swojej historycznej wiedzy nie tylko młodzieży szkolnej, ale również osobom dorosłym rozbudzając zainteresowanie i miłość do Radzyna Chelmińskiego i jego okolic.

Największą pasją Pana Ziemowita Maślanki był zamek pokrzyżacki w Radzynie Chełmińskim, jego historia, tajemnice, ale również zagospodarowanie terenu wokół niego.

Pod jego przewodnictwem młodzież szkolna, ale również dorośli mieszkańcy miasta włączyli się do prac, które miały na celu upiększenie terenu wokół zamku.

W dniu 21 lipca 1982 r. osiemnastu obywateli Radzyna Chełmińskiego, w tym Pan Ziemowit Maślanka, zostało wpisanych do Księgi Zasłużonych.

W latach 70. i 80. XX wieku Pan Ziemowit Maślanka poprzez przedstawicielstwo w organach Miejskiej Rady Narodowej Radzyna Chelmińskiego aktywnie działał na rzecz odnowienia ulic, budowy pomników i poprawienia estetyki miasta. Był pomysłodawcą nadania nazw wielu ulicom. Między innymi w 65. rocznicę śmierci Wojciecha Kętrzyńskiego wykonał płaskorzeźbę i tablicę pamiątkową poświęconą wielkiemu Polakowi i uczonemu. Zaprojektował i wykonał medal z okazji 750-lecia Radzyna Chelmińskiego i aktywnie organizował obchody rocznicy nadania praw miejskich.

Ostatnie aktywne lata działalności Pana Ziemowita Maślanki na rzecz społeczności naszej Gminy to okres do połowy lat dziewięćdziesiątych XX w. W tym czasie był inicjatorem powołania Towarzystwa Miłośników Radzyna Chełmińskiego TOMIRACH. Jako prezes współpracował z Toruńskim Towarzystwem Kultury. TOMIRACH był inicjatorem wydawania *Gazety Radzyńskiej*. Przybliżała ona mieszkańcom historię i aktualności naszej gminy w latach 1992-1995. Na jej łamach ukazało się wiele publikacji autorstwa Pana Ziemowita Maślanki, takich jak:

- „Dekanat Radzyński w granicach nowej Diecezji Toruńskiej”,
- „Pustki – z dziejów gospodarczych Starostwa Radzyńskiego do roku 1772”,
- „Patroni naszych ulic i placów: Wojciech Kętrzyński”,
- „Co się działo u nas 70 lat temu”.

Jako Radny Rady Miejskiej w latach 1992-1996 przyczynił się do modernizacji ulic i placów, chronił zabytki i integrował społeczność na rzecz wspólnej Małej Ojczyzny.

Kilkudziesięcioletnia działalność społeczna Pana Ziemowita Maślanki głęboko ukorzeniła się w świadomości wielu pokoleń naszej Gminy. Ukazując w różny sposób piękno Radzyna Chełmińskiego i jego okolic, zintegrował mieszkańców wokół Małej Ojczyzny, przybliżając jednocześnie jej bogatą i piękną historię.

Powyżej przedstawiona prezentacja biogramu tylko w niewielkiej części, bogatej działalności społecznej Pana Ziemowita Maślanki, w pełni uzasadnia nadanie honorowego obywatelstwa, tym bardziej, iż jest popar-

ta wnioskami mieszkańców, radnych, sołtysów i przewodniczących rad osiedlowych.

Za wszystkie te wieloletnie działania, Ziemowitowi Maślance 26 września 1990 roku w dowód uznania za zaangażowanie w sprawy Radzyna Chelmińskiego i gotowość współpracy z samorządem na rzecz jego rozwoju – Rada Miejska w Wąbrzeźnie nadała tytuł Honorowego Obywatela Miasta Wąbrzeźno.

W dniu 13.07.2015 r. przestało bić serce Pana Ziemowita. Zmarł ukochany mąż, nasz kochany tatuś, teść, dziadek i pradziadek śp. Ziemowit Stanisław Maślanka (lat 91). Msza św. żałobna odprawiona została dnia 16.07.2015 r. o godz. 11.00 w kościele parafialnym św. Anny w Radzynie Chelmińskim. Po mszy św. odbyła ceremonia pogrzebowa na cmentarzu w Radzynie Chelmińskim przy ul. Kazimierza Jagiellończyka.

„Śmierć nie jest kresem naszego istnienia. Żyjemy w naszych dzieciach i następnych pokoleniach. Albowiem to dalej my, a nasze ciała to zwiędłe liście na drzewie życia”.

Non omnis moriar –
Nie cały umrzesz Panie Ziemowicie.

Pogrzeb Ziemowita Maślanki.

Uroczystości pogrzebowe Ziemowita Maślanki.

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisz, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.